

מריח כמו הזנחה פושעת

שפכי הביוב של חשמונאים זורמים במשך שנים לנחל מודיעים • לרשויות ממש לא דחוף לטפל במפגע שגובה מחיר בריאותי כבד מתושבי הסביבה • סיפור מסריח? לא נכחיש

צילומים: אביזוהר ריאר

יהודה גולן

יתושים, סירחון, מפגע תברואתי וילי-דיים עקוצים בכל הגוף עם זיהומי עקיצות קשים. לא, לא מדובר בכפר נידח בהודו או, באחת משכונות העוני של קהיר, אלא דווקא באחד האזורים היפים והטובים של מודיעין: היישוב חשמונאים, שתושביו סובלים ממכת יתושים, מסירחנות ומזיהומים, רק משום שמי השפכים של היישוב זורמים באופן חופשי לנחל מודיעים העובר סמוך לחשמונאים.

העניין נמשך כבר שנים, אבל ויכוח בין הרשויות המקומיות באזור, בעיקר על השאלה מי יממן את ההתחברות למפעל השפכים האזורי, מונעים מהתושבים לחיות כמו בני אדם רגילים, שלא מתגרדים מהיתושים ומקבלים בחילות מהסירחון העז. השושבינים הם המועצה האזורית מטה בנימין והעיר מודיעין עילית, כשברקע נמצאת גם העיר מודיעין עצמה שלמערכת הביוב שלה מתנקזים חלק ממי הביוב. מבולבלים? גם אנחנו. והסיפור רק מתחיל.

אביזוהר ריאר, תושב חשמונאים, מנסה לשנות את המצב הקשה. כבר כמה שנים שריאר מסתובב בואדי המוצף במי ביוב מעלי קצף לבן ליד ביתו בחשמונאים ומצלם את המפגע. הוא שולח מכתבים, מצרף תמונות, מתחנן ונראה שכלום לא מתקדם. מדי פעם ריאר מרגיש שמשוהו בכל זאת זו: כמו למשל הצהרות ברורות של הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות, במשרד לאיכות הסביבה וברשויות המים והביוב, שאכן מדובר במפגע של ממש. אבל הצהרות זה דבר אחד ומעשים זה

משהו אחר לגמרי ואלו לא נראים בינתיים בשטח.

הנה בא המלכוד

נתחיל ברשותכם עם קצת רקע: באזור נחל מודיעים על ציר 445 קיים מתקן טיהור שפכים שהוקם לפני כמה שנים. למתקן הטיהור מחוברת העיר מודיעין עילית (קריית ספר) ושכונת גני מודיעין, השייכת מוניציפאלית לעיריית מודיעין עילית, אבל פיסית נמצאת ביישוב חשמונאים הסמוך, שמשתייך למועצה האזורית בנימין, שנמצאת מעבר לקו הירוק. שפכי הביוב של היישוב חשמונאים זורמים בצורה חופשית לגמרי לואדי הסמוך, הלא הוא נחל מודיעים, אחד מהנחלים היפים ביותר באזור, שהוא נחל איתן ברוב חודשי השנה ובעיקר בחודשי החורף שהזרימה בו חזקה מאד. אלא שחלק גדול מהמים הזורמים בנחל, הם למעשה מי ביוב. זרימת הביוב החופשית, מעבר לכך שהיא פוגעת באיכות הסביבה כולל פגיעה קשה במי התהום ובפוטנציאל התיירות של האזור, פוגעת גם באיכות החיים של התושבים, ובעיקר של תושבי שכונת גני מודיעין בחשמונאים.

האבסורד הוא שדווקא תושבי גני מודיעין שמחוברת למתקן טיהור השפכים של מודיעין עילית היא הנפגעת העיקרית מזרימת הביוב לנחל מודיעים, מכיוון שהיא נמצאת בקרבה רבה לערוץ הנחל, עניין של כמה מאות מטרים. ריאר שיגר בעניין זה מכתבי תחינה ובקשה לכל ראשי הרשויות באזור, למשרד להגנת הסביבה ולמי לא? לשווא.

נכון שכיום המצב טוב יותר מאשר לפני שנים מספר מכיוון שבינתיים חוברת מודיעין עילית למפעל טיהור השפכים איילון ששייך לאיגוד ערים איילון כלומר רמלה לוד, מועצה מקומית גזר

ויישובי מודיעין והסביבה, מה שהקטין מאד את זרימת השפכים לנחל, אבל עדיין שפכי חשמונאים ויישובי הסביבה הערביים מגיעים לנחל ומוזהמים אותו קשות.

כאן בעצם טמון המלכוד: מתקן הטיהור איילון כמו שאר מתקני הטיהור, גובה כסף מכל רשות מקומית שמזרימה אליו את השפכים, יש כמובן עלויות אחזקה ותפעול וטיהור השפכים עולה כסף רב. התשלום הוא על פי קיבולת ההזרמה כלומר, ככול שהרשות תזרים יותר מי ביוב למתקן הטיהור, כך היא תשלם יותר. את החשבון הזה יודעים לעשות גם ראשי ערים ולכן במקרים רבים יותר פשוט וזול להזרים את הביוב לנחל הקרוב ולא לשלם כסף למתקן הטיהור באיילון.

שאלת המאה מיליון

מבקר המדינה בדק לפני מספר שנים את הסוגיה וגילה כי עיריית מודיעין עילית חיברה ביוני 2008 את מערכת הביוב שלה למערכת הביוב

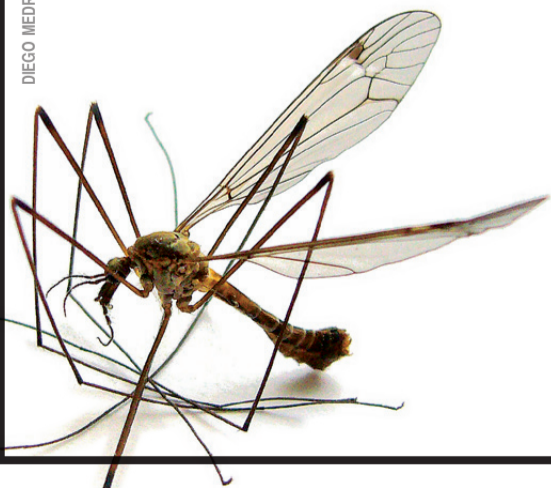
של העיר מודיעין, כדי להזרים את הביוב שלה באמצעות מערכת הביוב של העיר מודיעין למתקן הטיהור איילון, כל זאת ללא הסכמת תאגיד ערים איילון. מט"ש (מתקן הטיהור) איילון תבע את עיריית מודיעין בבית המשפט, ואכן בית המשפט קבע עוד לפני ארבע שנים כי מודיעין עילית חייבת להפסיק את הזרמת הביוב לאיילון. בית המשפט החליט לקבל את טיעוני מט"ש איילון והורה למודיעין עילית לנתק את הביוב מצינור הביוב המוליך למט"ש.

מאז המשפט הגיעו הרשויות להסדר ביניהן ומודיעין עילית מזרימה כיום באמצעות צינור תת קרקעי את כל הביוב שלה למט"ש איילון, בתמורה כמובן לתשלום כמה מיליוני שקלים ובסיוע ממשלתי להקמת תשתיות ביוב באזור שעלו למשלם המיסים קרוב ל-100 מיליון שקלים, אבל מה קורה עם חשמונאים שממשיכה לזהם את הנחל?

המשך בעמוד 22

"אני מניח שהם רוצים לחבר את הביוב של מטה בנימין לצינור הביוב של מודיעין עילית ומשם לעיר מודיעין. אני לא יודע מה יקרה, אני מקווה שאכן העניין ייפתר והיתושים והסירחנות ייעלמו"

DIEGO MEDRANO

...הזנחה פושעת

► המשך מעמוד 18

למצב הזה. כל הסיפור זה לחבר את שני צינורות הביוב ביניהם, זה מרחק של כמה מטרים, בתוך שעותיים גומרים לחבר, הכנתי כבר את התעלה והכל מוכן רק שיאשרו לנו".

דובר עיריית מודיעין: "הנושא לא באחריות העירייה, תפנה לחברת "מי מודיעין".

דוברת תאגיד המים העירוני "מי מודיעין" לימור כליפה: "תאגיד "מי מודיעין" אחראי לפינוי השפכים בשטח השיפוט של העיר מודיעין מכבים רעות בלבד. בנוסף, עובר הביוב של העיר מודיעין עילית בתחנות המעבר של מערכת הביוב העירונית. היישוב חשמונאים לא נמצא בשטח השיפוט שלנו ואין לנו לא אחריות ולא סמכות באזור זה, ויש לפתור את הבעיה ע"י הגופים המוסמכים לכך".

במשרד להגנת הסביבה לא אזהבים את מה שמתרחש בנחל מודיעין: "המשרד להגנת הסביבה רואה בחומרה את התנגדות איגוד ערים איילון לחיבור המט"ש לתחנת הסניקה, מהלך אשר יביא לפתרון הבעיה. משרדנו פנה למשרד הפנים על מנת למצוא פתרון להסדרת המחלוקת. בהתאם לכך, הנושא הועבר לטיפול ועדת חסמים במשרד רה"מ".

חילופי מיילים שהגיעו לידנו מדגישים את מורת הרוח במשרד לאיכות הסביבה מהמשך זיהום הנחל. באחד המיילים העלה גידי מזור מנהל מחוז המרכז במשרד לאיכות הסביבה תמיהות לגבי החלוקה הגיאוגרפית ביישוב חשמונאים: "היישוב חשמונאים הינו תופעה ישראלית ייחודית - זהו ישוב קטן המחולק באמצע בין שתי רשויות מקומיות נפרדות, עם שתי מערכות ביוב נפרדות". לדבריו "עד לפני כשנתיים, כל שפכי חשמונאים משתי המועצות הוזרמו לטיפול במתקן קומפקטי בנחל מודיעין, תוך יצירת מפגע קשה. לפני כשנתיים, מודיעין עילית חיברו את כל שפכי המועצה ללא אישור למערכת הביוב של מודיעין והנושא עדיין בדיונים משפטיים. חלקה של מטה בנימין בחשמונאים נשאר לטיפול במתקן הקומפקטי".

מעיריית מודיעין עילית לא התקבלה תגובה למרות פניות חוזרות ונשנות במשך מספר ימים.

במשרד להגנת הסביבה ממשיכים להתריע, ביוני 2011 כלומר עוד לפני יותר משנה, שיגר רונן זהבי, מרכז בכיר מים ושפכים במשרד, מכתב לראש עיריית מודיעין חיים ביבס ובו הוא מציינ: "פתרון הביוב של היישוב חשמונאים הוא בעייתי ומי קולחים זורמים לנחל מודיעין. מצב זה גורם למפגעים סביבתיים ותברואתיים וכן פוטנציאל לזיהום מי תהום וגרימת מפגעי יתושים.

זהבי לא גילה את אמריקה, הוא פשוט חזר שוב ושוב על דברי קודמיו בכל הגופים הממשלתיים שהזכירו והזכירו. זהבי הציע לכיבס לבצע את החיבור של היישובים בסביבה כגון חשמונאים לקו ביוב מאסף של מודיעין והוא אומר כי "זאת הדרך הנכונה לפתרון הבעיה הסביבתית והתברואתית שתוארה". נכון להיום מנסים ראשי הרשויות, כלומר יעקב גוטרמן ראש עיריית מודיעין עילית ואבי רואה מטה בנימין לחבר את צינור הביוב של מטה בנימין שמזרים מי ביוב לנחל, לצינור הביוב של מודיעין עילית.

ריאר לא נשמע השבוע אופטימי במיוחד, אבל בלית ברירה הוא תולה תקוות בתוויה קטנטנה שנרשמה: "לפני שבוע הגיע לכאן טרקטור והתחיל להפור תעלה כדי להניח את התשתית לחיבור הצינורות, אני מניח שהם רוצים לחבר את הביוב של מטה בנימין, כלומר חשמונאים, לצינור הביוב של מודיעין עילית ומשם לעיר מודיעין ולמט"ש איילון, שמחננו מאד, אבל אחרי כמה ימים נפסקו העבודות. אני לא יודע מה יקרה, אני מאד מקווה שאכן העניין ייפתר והיתושים והסיי רחונות ייעלמו מחיינו, מי יודע? אני עדיין מקווה לטוב".

ועכשיו לתגובות

אלי רואה ראש המועצה האזורית מטה בנימין: "צר לי שמי קולחין מוזרמים לנחל אבל אין לי ברירה, כי הפתרון הטוב ביותר הוא כמובן להתחבר למט"ש איילון אבל הם לא נותנים לנו להתחבר למרות שאני מוכן לשלם כסף עבור העברת הביוב דרך מתקן הטיהור שלהם. אני נמצא בעצם בין הפטיש לסדן ואם לא תהיה לי ברירה אני אתחבר לצינור ללא אישור, כמו שמודיעין עילית עשתה בזמנו, למרות שאני לא רוצה להגיע

המרכז לרפואת שיניים

מקצמ

חזש!!
השיטת דאמן
ברקס לקוסים

יישור שיניים

בשיטת טיפול חדשנית ומתקדמת בחצי מהזמן

• ללא גומיות • ללא רסן
• ללא עקירות

שיטת DAMON המתקדמת והיעילה עם תוצאות מדהימות

הטיפול ניתן ע"י ד"ר הורוכוב נאלי
באלת ניסיון רב בתחום האסתטיקה

המרכז לרפואת שיניים מתקדמת:

שמואל הנביא 6, מרכז דונה,

שמשוני, מודיעין 08-9718971, 077-7909800

שעות הפעילות: 8:30 עד 20:00

גישה לנכים ממפלס הרחוב